

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1333

Vragen van het lid **Den Boer** (D66) aan de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de groene BOA's* (ingezonden 7 november 2019).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 15 januari 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 911.

Vraag 1

Bent u bekend met de uitkomsten van de enquête onder groene «Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's)», zoals bekend gemaakt bij de uitzending Een Vandaag op woensdagavond 6 november 2019?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u inzicht geven in het totaal aantal groene BOA's in Nederland? Is het aantal ten opzichte van 2018 gestegen of gedaald? Kunt u cijfers geven over de regionale spreiding van het aantal groene BOA's en heeft u inzicht in de werkgevers van deze BOA's? Kunt u deze groep BOA's specificeren naar subgroep en aangeven over welke bevoegdheden en middelen deze groene BOA's beschikken? Kunt u inzicht geven in het aandeel vrijwillige BOA's en hun spreiding over het land?

Antwoord 2

Dienst Justis heeft mij laten weten dat in BOA-domein II (milieu, welzijn en infrastructuur) in november 2019 2.472 BOA's werkzaam waren, in november 2018 waren dat er 2.488, inclusief de vrijwillige BOA's. Groene BOA's vallen onder domein II, maar het totaal aantal groene BOA's wordt niet separaat geregistreerd. Eind 2018 is ten behoeve van het plan van aanpak versterking handhaving en toezicht in het buitengebied een inschatting gemaakt van het totaal aantal groene BOA's bij particuliere werkgevers. In november 2018 waren dat er ongeveer 460. Hierin zijn de groene BOA's in dienst van Staatsbosbeheer, gemeenten en provincies niet meegenomen. Met de dienst Justis ben ik afspraken aan het maken om vanaf dit jaar ook het aantal groene BOA's separaat te registreren, zodat er beter zicht ontstaat op meerjarige ontwikkelingen.

Voor de groene BOA's geldt net als voor de BOA's in andere domeinen, dat een werkgever een aanvraag in kan dienen bij mijn ministerie voor bevoegdheid van geweldsmiddelen. Voor het bredere kader verwijs ik uw Kamer naar de verkenning politie over samenwerking met BOA's, van 10 december 2018.¹van

Vraag 3

Heeft u inzicht in het aantal keer dat agressie werd gebruikt jegens de groene BOA's? Kunt u deze incidenten uitsplitsen naar soort agressie? Registreren groene BOA's deze incidenten? Waar kunnen groene BOA's hiervan melding doen? Is er sprake van een eenduidige en landelijke registratie? Zo nee, waarom niet? Worden registraties bijgehouden per veiligheidsregio?

Antwoord 3

Helaas krijgen groene BOA's regelmatig te maken met (dreiging van) agressie en geweld. Het kabinet acht dit onacceptabel. Er is geen landelijk uniform beeld van het aantal incidenten waar groene BOA's bij betrokken zijn. De registratie van het gebruik van geweld jegens groene BOA's is een aangelegenheid van de werkgever. Uit eerdere navraag bij een aantal van hen blijkt dat de groene BOA's in dienst van deze organisaties enkele malen per jaar (gemiddeld 2 a 3 keer) worden geconfronteerd met agressie en geweld.

Vraag 4

Hoe en waar registreren groene BOA's de overtredingen die zij waarnemen? Vindt deze registratie landelijk en eenduidig plaats? Heeft de politie inzicht in deze registratie? Zo ja, wordt deze informatie verwerkt in politieke informatiesystemen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

In het plan van aanpak versterking handhaving en toezicht in het buitengebied is informatie-uitwisseling tussen politie en BOA's als aandachtspunt opgenomen. Aangezien een landelijk uniform registratiesysteem ontbreekt, ontbreekt ook een koppeling met politieke informatiesystemen. In de uitvoeringsagenda van de politie wordt gestreefd naar beperkte toegang voor BOA's tot het Operationeel Politieproces (OPP).

Vraag 5

Bent u bereid nader onderzoek te laten verrichten naar het soort situaties waarin groene BOA's zich onveilig voelen? Wat is er tot nog toe bekend over de preventie van onveilige situaties? Worden groene BOA's specifiek getraind met onveilige situaties om te kunnen gaan?

Antwoord 5

Er wordt in de opleiding van BOA's aandacht besteed aan omgang met onveilige situaties. Zo is in het praktijkexamen Gespreks- en Benaderingstechnieken (onderdeel van het examen BOA Basisbekwaamheid) en in het praktijkexamen van permanente her- en bijscholing Sanctienerend Optreden het aspect «omgaan met onveilige situaties» in de exameneisen opgenomen. In het onderwijsprogramma voor de groene BOA's bestaat bovendien de mogelijkheid tot het afleggen van het examen de-escalerend optreden met het zicht op het vermijden van onveilige situaties. Daarbij is het mogelijk om bijvoorbeeld via (extra) trainingen over de-escalerend gedrag de BOA nog beter op zijn taak voor te bereiden. Dat is een verantwoordelijkheid van de werkgever.

Vraag 6, 7

Heeft u inzicht in de wijze waarop wordt samengewerkt tussen de nationale politie en de groene BOA's? Herkent u zich in de kritische bevindingen over deze samenwerking, bijvoorbeeld dat de politie zou neerkijken op de BOA's, dat de informatie-uitwisseling te wensen overlaat, dat de politie niet altijd komt als de groene BOA's assistentie vragen, en dat de aanrijtijden in de buitengebieden langzaam zijn, waardoor onveilige situaties nodeloos worden bestendigd?

¹ Kamerstuk 29 628, nr. 838.

Herkent u zich in de bevinding dat een meerderheid van de respondenten aangeeft dat relevante gegevens of gegevens over criminele ontwikkelingen niet worden ontsloten of gedeeld door de politie met de groene BOA's?

Antwoord 6, 7

In algemene zin ben ik ermee bekend dat de samenwerking tussen de politie en groene BOA's verbeterd kan worden. Daarbij zijn de uitgestrektheid van de buitengebieden en het vaak solitaire optreden van groene BOA's kenmerkend voor de omstandigheden waarin zij hun werkzaamheden verrichten. Deze kenmerken bemoeilijken vaak de samenwerking tussen politie en groene BOA's in de praktijk.

Met het plan van aanpak versterking van toezicht en handhaving buitengebieden, dat ik op 30 oktober 2018 aan uw Kamer heb verzonden,² wordt ingezet op het versterken van het toezicht en handhaving in het buitengebied, het terugdringen van de illegale activiteiten in het buitengebied en het vergroten van de veiligheid van groene BOA's. Het plan omvat onder andere maatregelen voor verbeteringen in de samenwerking met de politie. Verder wordt het belang van een goede samenwerking tussen politie en BOA's ook erkend in de verkennende notitie van de politie «BOA en politie, niet naast elkaar maar met elkaar» die ik met mijn brief van 10 december 2018 aan uw Kamer heb verzonden.³ In die notitie worden onder andere adequate informatiedeling tussen politie en BOA's en back-up (assistentieverlening) door de politie benoemd als uitgangspunten voor een goede onderlinge samenwerking. In de Wet politiegegevens (Wpg) is geregeld dat de politie, de Koninklijke Marechaussee (Kmar), de bijzondere opsporingsdiensten (Bod-en), de rijksrecherche en de BOA's elkaar over en weer voorzien van gegevens die noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van hun taak, tenzij er een wettelijke weigeringsgrond of een beperkende voorwaarde van toepassing is.

Vraag 8

Bent u van plan het aantal groene BOA's op te hogen? Hoeveel BOA's zijn er volgens u nodig om overtredingen in de buitengebieden, bossen, velden en natuurgebieden adequaat het hoofd te kunnen bieden?

Antwoord 8

Een uitbreiding van de capaciteit is maar beperkt effectief en is uiteraard ook de keuze van de werkgever. Handhaving en toezicht in het buitengebied is door de uitgestrektheid van de terreinen van nature lastig. Het is daarom niet zomaar vast te stellen welke hoeveelheid BOA's «genoeg» is. In het plan van aanpak voor de versterking van toezicht en handhaving in het buitengebied wordt daarom ook aandacht besteed aan andere, bijvoorbeeld preventieve maatregelen om criminaliteit in de buitengebieden terug te dringen. Begin 2020 wordt uw Kamer over de voortgang van het actieplan geïnformeerd.

Vraag 9

Herkent u de kritische uitlatingen met betrekking tot de opleiding en bijscholing van BOA's, en in hoeverre is het volgens u nodig de opleidingen en trainingen voor groene BOA's te verbeteren c.q. uit te breiden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 9

De kritiek op de opleiding en bijscholing van BOA's-domein II is mij bekend. Inmiddels zijn alle examens geanalyseerd door de stichting Exameninstelling Toezicht en Handhaving (ExTH), die verantwoordelijk is voor examinering van de BOA's. Daar waar nodig zijn tekstuele aanpassingen doorgevoerd in de examens. Ook vinden periodiek gesprekken plaats tussen ExTH en de aanbieders van BOA-opleidingen, om de kwaliteit van de opleidingen en examens te optimaliseren. Mijn ministerie is met ExTH in gesprek om te bezien of, en zo ja, hoe de kwaliteit van de opleidingen verder verbeterd of gedifferentieerd kan worden.

² Kamerstuk 33 576, nr. 138

³ Kamerstuk 29 628, nr. 838

Vraag 10

Vallen de groene BOA's onder het bereik van het programma Veilige Publieke Taak (VPT)? Zo ja, wat is het rendement van de maatregelen voor de groene BOA's? Zijn de groene BOA's betrokken bij de evaluatie van het VPT?

Antwoord 10

BOA's zijn functionarissen met een publieke taak en vielen daarom onder het programma Veilige Publieke Taak, dat liep van 2006 tot en met 2016. De Eenduidige Landelijke Afspraken die politie en OM gebruiken bij gevallen van agressie en geweld tegen mensen met een publieke taak zijn ook van toepassing op BOA's die met agressie en geweld te maken krijgen. Verder heeft het programma Veilige Publieke Taak producten opgeleverd die werkgevers en werknemers met een publieke taak kunnen gebruiken ter voorkoming en bij de nazorg van agressie en geweld. Bij de evaluatie van het programma Veilige Publieke Taak is niet naar specifieke beroepsgroepen gekeken.

Vraag 11

Op welke wijze wordt in de uitvoering van de motie-Den Boer c.s.⁴ de complementariteit van de taken en bevoegdheden tussen verschillende veiligheidsactoren, waaronder BOA's en politie meegenomen?

Antwoord 11

Zoals u weet verzoekt de motie Den Boer c.s. om in samenspraak met de WRR en in samenspraak met burgers een visie te ontwikkelen op de toekomst van de politiefunctie in Nederland en de samenwerking van de politie met verschillende veiligheidsorganisaties, rekening houdende met de rol van het bedrijfsleven en de BOA's. Op dit moment beraadt de WRR zich nog over de invulling van dit verzoek. Ik zal uw Kamer in de voorjaarsnota informeren over de voortgang van dit proces.

Vraag 12

Waarom is de dekkingsgraad van groene BOA's die over een C2000 portofoon beschikken niet 100%? Hoe rijmt u de discrepantie tussen uw eerdere uitspraken dat er een oplossing was gevonden voor de aanschaf en aansluiting van C2000 portofoons voor groene BOA's en de uitslagen van de enquête?⁵

Antwoord 12

Of, en zo ja, hoeveel, portofoons door een aangewezen gebruiker van C2000 aan een organisatie in gebruik worden gegeven wordt in onderling overleg bepaald. Dit zogenoemde gelieerdengebruik is altijd op vrijwillige basis en gericht op de OOV-taak van de aangewezen gebruiker. Dit geldt ook voor gebruik van C2000-portofoons door de groene BOA's, die in de meeste gevallen gelieerd zijn aan de politie. In mijn brief van 14 december 2018 waaraan de vraag refereert heb ik uw Kamer gemeld dat hier in het verleden door de 25 regionale politiekorpsen verschillende afspraken met samenwerkingspartners zijn gemaakt. Na de vorming van de nationale politie kiest de politie hierin nu een eenduidige lijn. Dit betekent dat die partners waar de politie in het verleden de kosten van voor haar eigen rekening heeft genomen, hier nu voor worden aangeslagen.

De politie heeft mij laten weten dat zij op mijn verzoek tot halverwege 2020, als overgangperiode, nog geen kosten voor het portofoon gebruik van groene BOA's in rekening zal brengen. Ik zal tot een nieuwe kostprijsberekening komen op basis van het vernieuwde C2000-spraaknetwerk.

Vraag 13

Hoe staat het met het Plan van Aanpak uit oktober 2018? Waar vindt de uitbreiding van de samenwerking reeds plaats, met welk doel en welke resultaten levert het op? Kunt u de Kamer een inventarisatie doen toekomen?

⁴ 35 000 VI, nr. 79 <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vktspqq5ikwu#p1>

⁵ 25 124, nr. 92 https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z23911&did=2018D60056

Zijn er intussen afspraken gemaakt, waarvan melding wordt gemaakt in het Plan van Aanpak?⁶ Zo ja, welke?

Antwoord 13

Op dit moment wordt met diverse partijen, waaronder de private BOA-werkgevers, het Ministerie van LNV, het Ministerie van JenV en provincies en gemeentes, gewerkt aan de uitvoering van het plan van aanpak versterking van toezicht en handhaving in het buitengebied. Zoals aangekondigd in mijn brief van oktober 2018, wordt uw Kamer begin 2020 geïnformeerd over de voortgang.

Vraag 14

Hebben alle groene BOA's toegang tot de meldkamer? In hoeverre sluit de strategische milieukamer wel dan niet aan op de regionale en landelijke meldkamers? Hoe ziet u de relatie tussen de landelijke meldkamer en de milieukamer?

Antwoord 14

Door middel van de noodknop op hun portofoon kan elke gebruiker van het C2000-netwerk altijd contact opnemen met de meldkamer. De strategische milieukamer is het overleg van het Openbaar Ministerie met politie en de bijzondere opsporingsdiensten. Daarin wordt op strategisch niveau gesproken over milieuzaken. De meldkamer functioneert op operationeel niveau.

⁶ 33 576, nr. 138 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/10/30/tk-plan-van-aanpak-toezicht-en-handhaving-buitengebied>